

AVRUPA BİRLİĞİ SİGORTA MÜKTESEBAT REHBERİ

Hazırlayan: Berna Özşar
Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği
AB, Mevzuat ve Projeler Birimi Uzmanı

AVRUPA BİRLİĞİ SİGORTA MÜKTESEBAT REHBERİ

TSRŞB Yayın No: 3

Editör
Doç. Dr. Suna OKSAY

ISBN NO: 975-6109-03-3
1 Baskı, Mayıs - 2005

Baskı
Ceyma Matbaacılık
Massit Matbaacılar Sitesi 4.Cadde No.:123
Yüzyıl Mah. Bağcılar - İstanbul
Tel.: (0.212) 629 02 63 - 64

Bu kitabın her hakkı Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'ne ait olup, adı geçen Birlikten yazılı izin alınmadıkça, aynen veya kısmen iktibas edilemez.

AVRUPA BİRLİĞİ SİGORTA MÜKTESEBAT REHBERİ

SUNUŞ

40 yılı aşkın bir geçmişe dayanan Avrupa Birliği - Türkiye ilişkileri, 17 Aralık 2004 tarihinde gerçekleştirilen Brüksel Zirvesi'ni takiben yeni bir sürece girmiştir. 3 Ekim 2005 tarihinde başlayacak olan üyelik müzakereleri öncesinde iş dünyası sürece ilişkin gelişmeleri dikkatle takip etmektedir. Müzakerelerle birlikte Türkiye pek çok alanda geniş ve kapsamlı bir dönüşüm gerçekleştirecek, mevzuatını Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu hale getirecek ve bunu uygulamalarına da yansıtmak durumunda olacaktır.

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği olarak bu süreçte üzerimize düşen sektörel ve toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket ederek Türk sigorta sektörünün Avrupa Birliği sigorta sektörüne uyumlu hale getirilmesi, rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ve istikrarlı bir büyümeyi başarabilmesi amacıyla bir dizi çalışmayı 2005 yılı içinde başlattık ve gerçekleştirme yolunda adımlar atmaya başladık.

Bu çalışmalar kapsamında sektörümüzün AB'ye uyum sürecinde yararlanabileceği bir el kitabı niteliğindeki "Avrupa Birliği Sigorta Müktesebat Rehberi"ni hazırladık.

Rehber, müzakere süreci öncesinde Türk sigorta sektörü temsilcilerinin, sigorta alanındaki AB mevzuatını inceleyerek uyumda sorunlarla karşılaşılacak alanları önceden tespit etmelerini ve bu tespitler ışığında sektörün pozisyon belirlemesini sağlama amacı taşımaktadır.

“Avrupa Birliği Sigorta Müktesebat Rehberi”nin Avrupa Birliği sürecinde sağlam adımlarla yürüyen Türk sigorta sektörü için yararlı olmasını temenni ederim.

Erhan TUNÇAY

Genel Sekreter

Editörün Notu

2005 yılı, 3 Ekim’de başlayacak müzakereler nedeniyle, yaklaşık 50 yıldır devam eden AB-Türkiye ilişkileri sürecinde, önemli bir yıl olarak yer alacaktır.

Bu tarihten itibaren, Türkiye, sigortacılığın yer aldığı hizmet sunumu serbestisi başlığının da içlerinde bulunduğu 35 ayrı başlıkta, AB ile müzakere masasına oturacak ve AB’ye uyumlu/uyumsuz tüm mevzuatımız tespit edilerek, uyumsuz mevzuatların uyumlu hale getirilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Türkiye’de kurulmuş ve faaliyette bulunan tüm sigorta ve reasürans şirketlerinin gelişimi, rekabetçi hale getirilmesi vb. konularda çalışmalar yapan Birliğimiz, sigorta sektörünün müzakere sürecine etkin ve verimli şekilde hazırlanabilmesi ve bu sürecin en kısa sürede tamamlanarak, Türk sigorta sektörünün, AB sigorta sektörüyle uyumlu ve rekabet edebilir hale gelmesi için çalışmalarına şimdiden başlamıştır.

Bu çalışmalarımızdan biri olan “Avrupa Birliği Sigorta Müktesebat Rehberi”nde, AB’nin son derece karışık ve dağınık olan sigorta müktesebatı, başlıklar halinde özetlenerek, gerek sigorta şirketlerimize gerekse sektörün diğer aktörlerine daha anlaşılır şekilde, bir el kitabı olarak sunulmuştur.

Çalışmanın “Avrupa Birliği’ne Genel Bakış” başlıklı birinci bölümünde, Avrupa Birliği’nin tarihsel gelişimi, genişleme süreçleri ve geçmişten bugüne Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri, süreci etkileyen temel gelişmeler ışığında ele alınmıştır.

Rehberin “Avrupa Birliği Tek Sigorta Piyasası” başlıklı ikinci bölümünde ise, Avrupa Birliği’nde sigortacılığın kısa tarihçesi, hukuki dayanağı ve yasal düzenlemelere ilişkin genel bilgiler verilmiştir.

“Sigortacılığa ilişkin Avrupa Topluluğu Müktesebatı” başlıklı üçüncü bölüm, sigorta sektörünü ilgilendiren Avrupa Birliği mevzuatının özetlerine ayrılmış olup sektörümüze Avrupa Birliği yasal düzenlemelerine ilişkin genel bir çerçeve sunulması hedeflenmiştir. Bu bölümde Avrupa Adalet Divanı’nda sigortacılığa ilişkin olarak karara bağlanan davalardan örnekler de sunulmuştur.

Çalışmanın dördüncü bölümü ise, “Avrupa Birliği 2004 Yılı Genişlemesi ve Sigorta Sektörü” başlığını taşımakta olup, bu bölümde Avrupa Birliği’nin müzakere süreci mercek altına alınmış ve sürecin aşamalarına ilişkin bilgiler verilmiştir. Bunun ardından, Avrupa Birliği’ne üyelikleri 1 Mayıs 2004 tarihinde gerçekteşen 10 ülkenin (Çek Cumhuriyeti, Estonya, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Letonya, Litvanya, Malta, Macaristan, Polonya, Slovakya, Slovenya) müzakere süreçlerinde sigortacılık alanındaki pozisyonları, geçiş süreci veya istisna taleplerinde bulunup bulunmadıkları ve sigorta sektörlerinin bugünkü durumları incelenmiştir.

Rehberimizin sigorta sektörünün gelişimine katkısı olması dileğiyle...

Doç. Dr. Suna OKSAY

TSRŞB Gen. Skr. Yrd.

İÇİNDEKİLER

I. AVRUPA BİRLİĞİ'NE GENEL BAKIŞ

1.	Tarihsel Gelişim.....	3
2.	Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci.....	6
3.	Avrupa Birliği-Türkiye İlişkileri.....	11
a.	Ankara Anlaşması.....	11
b.	Türkiye'nin Üyelik Başvurusu.....	12
c.	Aralık 1999 Helsinki Zirvesi.....	13
d.	Aralık 2002 Kopenhag Zirvesi.....	14
e.	Siyasi Kriterler ve Reform Süreci.....	14
f.	2004 Yılı İlerleme Raporu, Tavsiye Belgesi ve Etki Değerlendirmesi Raporu.....	15
g.	17 Aralık 2004 Brüksel Zirvesi.....	16

II. AVRUPA BİRLİĞİ TEK SİGORTA PİYASASI

1.	Tek Sigorta Piyasasının Hukuki Dayanağı.....	19
2.	Avrupa Birliği Sigorta Sektörünü Düzenleyen Mevzuat.....	22

III. SİGORTACILIĞA İLİŞKİN AVRUPA TOPLULUĞU MÜKTESEBATI

1.	Hayat Sigortası Mevzuatı.....	27
2.	Hayat Dışı Sigorta Mevzuatı.....	35
3.	Muhasebe Mevzuatı.....	62
4.	Elektronik Ticaret Mevzuatı.....	74
5.	Sigorta Grupları (Ek Denetim) Mevzuatı.....	77

6.	Finansal Şirket Grupları Mevzuatı.....	79
7.	Sigorta Aracıları Mevzuatı.....	82
8.	Motorlu Taşıtlar Mevzuatı.....	86
9.	Reasürans Mevzuatı.....	99
10.	Yükümlülük Karşılama Yeterliliği Mevzuatı.....	102
11.	Tasfiye ve Yeniden Yapılanma Mevzuatı.....	103
12.	İstatistik Mevzuatı.....	105
13.	Sigorta Komitesi Mevzuatı.....	108
14.	Uluslararası Anlaşmalar Mevzuatı.....	111
15.	Üye Devletlerin Sigortaya İlişkin Topluluk Müktesebatı İhlalleri.....	114

IV. AVRUPA BİRLİĞİ 2004 YILI GENİŞLEMESİ VE SİGORTA SEKTÖRÜ

1.	Avrupa Birliği Genişleme Süreci.....	123
2.	Katılım Müzakereleri.....	124
3.	Sigorta Alanında Müzakereler.....	128
a.	Güney Kıbrıs Rum Yönetimi.....	128
b.	Çek Cumhuriyeti.....	132
c.	Estonya.....	135
d.	Macaristan.....	137
e.	Letonya.....	140
f.	Litvanya.....	143
g.	Malta.....	146
h.	Polonya.....	149
i.	Slovakya.....	152
j.	Slovenya.....	155